

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K

EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.

INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

IV. Károlynak le kell mondania és az országot örökre elhagynia

Bécs, okt. 28. Párisból jelentik: A Martin külön tudósítója Budapesten beszélt gróf Bethlen István miniszterelnökkel, aki közölte vele, hogy *Rakovszky István azzal fenyegette, hogy felakasztatja, ha a királyi hadsereg elnyomulásának útját állja.* Bethlen István ezután ezeket mondta:

— Károly király ügye tisztán belügyi természetű. A kormányzó és mi magunk is a *külföldi közbelépést teljesen feleslegesnek találjuk.* Károly király vállalkozásával olyan kérdést akart rendezni, amelyet csak a parlament rendezhet, ha arra ismét meg lesz a szabadságunk. Hogy öt fegyveres erővel legyőzzük, ahhoz igen kevés emberünk állott rendelkezésünkre. Midőn 10 kilométernyire közeledtünk Budapesthez, kénytelenek voltunk a legnagyobb sietséggel a keleti vármegyékből

csapatokat hozatni, amelyek ingadozás nélkül teljesítették kötelességüket. A helyzet most egészen tiszta. **Károly királynak le kell mondania és az országot megfelelő feltételek mellett elhagynia, meg pedig örökre.** Remélem, hogy Magyarország ezzel ismét megnyerte szomszédainak, akik már mozgósítottak, a bizalmát.

— A magam részéről mindent elkövettem, hogy a polgárháborút megakadályozzam. Károly királyhoz megbízottakat küldtem, de ő nem fogadta őket. *Rakovszky* kijelentette, hogy az államesinyért vállalja a teljes felelősséget. *Andrássy* személyes gyűlöletből igen szomorú szerepet játszott.

Amint a Matinnak továbbá jelentik, tegnap délután úgy a cseh, mint a szerb határokat ismét megnyitották. (MTL.)

hogy legyen segítségére az egyetemi ifjuságnak a békés munkához való visszatérésben és egyben törhetetlen hűségéről és bizalmáról biztosította a miniszterelnököt.

Az üdvözlő szavakra *Bethlen* István gróf miniszterelnök a következőben válaszolt:

— Kedves fiatal barátaim! Engedjétek meg, hogy köszönetet mondjak azokért a kedves szavakért, amelyeket szónokokotok intézett hozzám. Valóban ti a sorsdöntő pillanatban nehéz kötelességet teljesítettetek. Teljesítettétek azt minden habozás nélkül úgy, hogy szíveteket és magyar lelketeket követétek, minden erővel a haza oltárára hoztatok áldozatot, mert tényleg veszélyben volt a haza. Sokan azt állították, hogy választania kellett az ország és a király között. Ez nem áll. *A magyar királynak nem lehet érdeke az, ami a haza érdeke ellen van.*

Majd megköszönte azokat az áldozatokat, amelyeket az ifjuság hozott és rámutatott arra, hogy az ifjuságnak országrésze van az országnak és a nemzet rendjének megmentésében. Kérte az ifjuságot, hogy a lejátszódott események után most már térjen vissza ismét a munkához, majd beszéde végén biztosította az ifjuságot arról, hogy minden ügyükben örömmel áll segítségükre.

Az egyetemi ifjuság lelkes éljenzéssel fogadta a miniszterelnök válaszát, aki hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival. (MTL.)

Bécs, okt. 28. A puccskisérlet közvetlen szemtanújának jelentése szerint a budai csatában *Gömös* Gyula képviselőnek és a főiskolai hallgatóknak, különösen azoknak, akik a Turán Szövetségből rekrutálódtak, köszönhető, hogy a harc a kormányesapatok győzelmével végződött.

Károlyt Madeira szigetére száműzi

Páris, okt. 28. A Journal leleenti, hogy Károly királyt Galacban a Cardiff cirkáló fogja átvinni és *Konstantinápolyba* vinni, ahol *bevárja a nagyhatalmak döntését.* Eleinte Malta volt a király leendő tartózkodási helyeül kiszemelve, de ettől el kellett térni, mert magasállású angol személyek gyakran tartózkodnak ezen a szigeten. Legközelebb a walesi herceg is Máltába érkezik. Anglia *Madeirát* javasolja és valószínű, hogy javaslatát elfogadják.

Páris, okt. 28. Az egész francia és angol sajtót élénken foglalkoztatja Károly jövőbeli tartózkodási helyének kérdése. A „Telegraph” szerint a francia és angol diplomaták erőlyesen ragaszkodnak ahhoz, hogy a királyt minél távolabb vigyék Magyarországtól.

Érvényes a velencei egyezmény

Bécs, október 28. Párisból jelentik: **A nagykövetek értekezlete ma délelőtti ülésén jóváhagyta az Ausztria és Magyarország között a velencei jegyzőkönyvben megállapított egyezményeket.** (MTI)

Róma, okt. 27. A MTL tudósítójának jelentése: Az olasz lapok általában elismeréssel szólnak a magyar kormány és a nép magatartásáról amelyet a válságos napokban tanúsított. „Popolo Romano” azt írja, hogy Közép-európában *jelentékeny szerep vár a magyar népre,* amelynek a legutóbbi puccs leverése után jogcíme van arra, hogy bizalommal és

Csehország Magyarország ellen akarja felvonultatni az antantot

Bécs, okt. 28. A „Neues Aechtuhblatt” jelenti: Az egyik bécsi antant misszióhoz ma délután jelentések érkeztek arról, hogy a cseh kormány a nagykövetek értekezletéhez jegyzéket intézett. A jegyzék azt mondja, hogy Csehországnak egyelőre nem szándéka, hogy a magyar kérdésben a kisantant s a nagyantanttól elkülönítve járjon el. Csehország igen nagy súlyt helyez arra, hogy a nagyantant csatlakozzzék a kisantant lépéseire és Magyarországon szintén megtegye a megfelelő lépéseket, hogy Magyarországot a kisantant három legfontosabb követelésének teljesítésére bírja.

Ezek a követelések: *A király kiadatása,*

a lefegyverzés és a trianoni szerződés teljes betartása tekintet nélkül a velencei egyezményre. Csak abban az esetben, ha a nagyantant magát ily lépésre elhatározni nem tudná, hajlandó Csehország az ultimátumban bejelentett rendszabályokat Magyarország ellen *szaját szakállára végrehajtani.* A cseh kormánynak ez a lépése, jegyzi meg az említett lap, rendkívül ügyes sakkhúzás, mert a nagyantantot egyenesen az elé a kényszer elé állítja, hogy a kisantant mellett vagy ellene döntsön és hogy a velencei egyezményt s ezzel együtt Olaszország külpolitikáját elejtse. A dolognak az a látzata, mintha Benesnek az akciója folytán a magyar ügy újabb fázisba jutna. (MTL.)

A csehországi németek fegyveresen ellenszegülnek a behívási parancsnak

Plauen, okt. 28. Csütörtökön a mozgósítás első napján *vér folyt* a csehországi német területeken, mert a *németek nem akartak bevonulni.* Grasslitzban olyan nagy volt a felháborodás a bevonulási parancs miatt, hogy annak kihirdetésére kitért az *általános sztrájk.* Este felé 40 főnyi legionárius csapat érkezett Egerből fegyverrel, mert a helyt a helyőrség gyenge volt. A piacon véres összütközésre

került a dolog a németekkel, akik semmiáron sem akartak katonai szolgálatra jelentkezni. *A legionáriusok sortízet adtak és a németek is lövöldöztek.* A németek részéről *6 ember meghalt és 20 megsebesült.*

A cseh legionáriusok egy halottat vesztettek és nekik is sok sebesültjük volt. A legionáriusok szuronnal kergették szét a tüntető németeket.

A Kormányzó elismerése az ifjuság áldozatkész hazafiasságáért

A magyar királynak nem lehet érdeke az, am, a magyar haza érdeke ellen való

Budapest, okt. 28. Ma délben tisztelgott *Horthy* Miklós kormányzó előtt a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének nagyobb küldöttsége. Az ifjuság hódolatát *Szentpály* László tolmácsolta, aki különösen hangsúlyozta a magyar ifjuságnak a Kormányzóhoz való törhetetlen ragaszkodását, háláját, valamint az ifjuság készségét a nemzet felvirágoztatását célzó öntudatos, szorgalmas, tettekész működés iránt.

A Kormányzó válaszában melegen megköszönte az üdvözlést és különösen elismerését fejezte ki az ifjuságnak az elmúlt napokban tanúsított áldozatkész hazafiasságáért. Beszéde további során utalt arra, hogy hazafiás, önzetlen célokat csupán úgy érhetünk el, ha egy emberként összefogva küzdünk nem-

zeti ideáljainkért. Beszéde végén biztosította a küldöttséget az ifjuság iránti meleg rokonszéréről és arról, hogy az ifjuság érdekei a jövőben is mindenkor szíven fogja viselni.

Budapest, okt. 28. A Kormányzó előtti tisztelgést megelőzőleg a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének küldöttsége tisztelgett ma délelőtt *Bethlen* István gróf miniszterelnöknel.

Szentpály László ügyvezető elnök üdvözölte a miniszterelnököt abból az alkalomból, hogy erélyes kézzel megmentette az országot a végveszedelemtől. Hangsúlyozta, hogy az egyetemi ifjuság az első pillanatban készen állott arra, hogy minden erejével segítségére legyen a kormánynak a rend fenntartásában. Beszéde végén arra kérte a miniszterelnököt.

elismeréssel tekintsenek feléje, mert kitűnő szolgálatot tett az európai béke ügyének. Ugyanez nem mondható el Jugoszláviáról amely imperialisztikus törekvésében nincsen tekintettel a béke szempontjaira. A külügyminiszteriumban erősen biznak abban, hogy Della Torretta máriki külügyminiszternek a magyar kérdésben vallott felfogását a francia sajtó és az illetékes politikai tényezők is támogatni fogják annak ellenére, hogy a pári-i sajtó nagy részében harcias jugoszláv hangok hallatszanak.

Az *Epoca* szerint kizárólag a magyar kormány érdeme az az eredmény, amelyet a puccskísérelt gyors meghusításával elért. A kormány intézkedéseivel bizonyosságot szolgáltatott lojalitásáról és megcáfolta a világgá kürtölt rágalmaikat. A lap végül megbocsáthatatlan igazságtalanságnak tartandó azt, ha Magyarországtól, amely a maga erejével vétett véget a puccsoknak, most megvonnák a részére Velencében tett engedményeket.

A kisantant demarsa elmarad

Budapest, okt. 28. Illetékes helyen ki jelentették, hogy a kisantant ultimátuma, amelyről már napok óta irtak, a mai napig sem érkezett meg Budapestre. Valószínűnek látszik, hogy a kisantant demarsát Olaszország hiúsította meg, amely nem tűrhette, hogy Jugoszlávia és Csehország oly mélyen beavatkozzanak Magyarország belügyeibe, mint azt a külföldön közölt demars valószínűleg tette volna.

Budapest, okt. 28. Jól informált helyről arról értesülünk, hogy a kisantant Magyarországnak nyújtandó demarche-a elmarad. Ezt az olasz beavatkozásnak lehet tulajdonítani.

Belgrád, okt. 28. Trifkovic a miniszterelnök helyettese fogadta ma Diamaní román minisztert, aki informálta kapott utasításai felől. Ezek szerint Bukarest mindenben szolidaris Belgráddal. A román kormány a koronatanácsban abban egyezett meg, hogy Avarescu tábornok felhatalmazást nyer 6 gyalogos és két lovas hadosztály mozgósítására. Ez a mozgósítás azonban még nem történt meg, mert Románia közben értesült az antant lépéseiről. A miniszter végül ismertette azokat a pontokat, amelyeket a román kormány a tervbe vett ultimátum szövegébe fel szeretne venni.

Belgrád, okt. 28. A lapok pártkülömbőség nélkül a legvégsőbb rendszabályokat sürgetik Magyarországnak ellen. Az itteni magyar diplomáciai képviselők ma egyetlenegy délszláv hírlapíróval sem voltak hajlandók fogadni. Együttesen jelentették ki valamennyiüknek, hogy a magyar kormány mindent rendbe hoz és Budapestről kedvező híreket kaptak, minden elfogadható.

Harc Nyugatmagyarorszáért

Sopron, okt. 28. A MTI. kiküldött tudósítójának jelentése: Sopron városa úgy a felkelők, mint az oda újlag bevonult magyar csapatok megszállása alatt teljesen nyugodt maradt. A felkelők ittlétük alatt nagy fegyvellemmel tartották fenn a rendet. A városban senkinek kétkelkedik abban, hogy a népszavazás alkalmával Sopron Magyarországhoz marad. Ennek a felfogásnak igazolására szolgál az a tény, hogy ma már 650 osztrák koronáért sem lehet 100 magyar koronát kapni.

Sopron, okt. 28. A Savanyukutra betört osztrák csapatok összeütköztek a felkelőkkel. Rövid ideig tartó heves harc után a felkelők megfutamtották az osztrákokat. A felkelőknek nincsen veszteségük. A esatározás közben az osztrákok a Savanyukuton álló személyvonatot is lötték úgy, hogy a vonat az indulási idő előtt Rézfalura kellett küldeni, hogy ott beárja a rendes menetidőt. (MTI.)

— Nyiregyháza üdvözlí n Kormányzót. Nyiregyháza város közgyűlése dr. Bencs Kálmán polgármester indítványára elhatározta, hogy Horthy Miklós kormányzót és Bethlen István gróf miniszterelnököt a puccs sikeres elfojtása alkalmából üdvözlí.

Az egységes párt kilátásai kedvezőek

A nemzetgyűlést csak a külpolitikai helyzet tisztázása után hívják össze

Budapest, okt. 28. Schandl Károly nemzetgyűlési képviselő az aktuális belpolitikai kérdésekről a következőket mondotta:

— Amíg a külügyi kérdéseket a kormány le nem tárgyalja, addig a belső politikai alakulás szóba nem kerülhet. Egy pár napig eltart, amíg ezek a kérdések tisztázódnak és azután kezd meg a miniszterelnök belső politikai tárgyalásait. Az egységes párt kilátásai nézetem szerint kedvezőbbek ma, mint voltak, bár a látszat arra mutat, mint a pártok között bizonyos eitoldódás történt volna.

— Az ország olyan helyzetben van, hogy a szélsőséges elemek mindkét oldalán be fogják látni, hogy egységes tömörülésnek kell létrejönnie. Ugy vagyok értesülve, hogy egyes képviselők a napokban kerületükből felhívást kaptak: iparkodjanak a parlamenti egységet létrehozni, mert a nemzetgyűlés munkásságát nem lehet másként biztosítani. Az ország gazdaságilag rendkívül nagy kárát látja annak, ha a pártviszályok kiélesedése tovább tart. Az egységes párt alakulásánál természetesen

a kigazda és földmives pártok semmit sem adnak fel programjukból, mert az egység létrejöhet így is.

— A nemzetgyűlés összehívása tekintetében pártunk részéről semmiféle kezdeményezések nem történtek, teljesen a kormányra bizzuk, hogy mikor óhajtja a nemzetgyűlést összehívni. Ezekben a nehéz időkben nem akarjuk a kormány helyzetét nehezebbé tenni, mert annak ma teljes energiájára szükség van. Mindenesetre azt hisszük, hogy a baranyai választások befejezéséig a nemzetgyűlést a kormány nem fogja összehívni.

A keresztény pártban egyesek szerették volna a nemzetgyűlés mielőbbi összehívását, de a miniszterelnöknek az a szándéka, amit közölt is, a nála járt képviselőkkel, hogy a nemzetgyűlést mindaddig nem óhajtja összehívni, amíg a külpolitikai kérdések meg nem oldódnak. A miniszterelnöknek erről a szándékaról értesült a mai napon Gadi Gaszton, a nemzetgyűlés elnöke is, aki délelőtt rövid ideig tanácskozott a miniszterelnökkel.

Forrongás a kollegiumi internátusban

Mozgalom az igazgató ellen

Karai Sándor botrányos viselkedése

Néhány nap óta heves harc dúl a maikor oly csendes kollegiumi internátusban. A harc Karai Sándor internátusi igazgató és az internátus lakói között támadt s oly elkeseredéssel folyik, hogy az ifjuság tegnap este már nem jelent meg a vacsorán.

A viszály előzményeiről a következő értesülést nyertük.

Pár nappal ezelőtt az internátus egyik lakója, Cs. Gyula joghallgató, tartalékos tiszt az internátus helyiségében délután 3 és 6 óra között, amikor pedig tiltva van, hegedülni kezdett. Az egyik esküdt felügyelő figyelmeztette erre Cs. Gyulát, de meglehetősen éles hangon, úgy hogy ebből heves szóváltás támadt az esküdtfelügyelő és Cs. Gyula között.

Az esküdtfelügyelő jelentést tett erről Karai Sándor igazgatónak, aki mai nap délután 3 óra magához rendelte Cs. Gyulát. Cs. Gyula másnap pontosan megjelent, de Karait nem találta az irodában.

Másnap Karai az ebéd alkalmával felelősségre vonta Cs. Gyulát, hogy miért nem jelent meg nála. Cs. Gyula jelentette neki, hogy 6 pontosan megjelent, ennek ellenére Karai megvonta tőle az ebédjegyet, sőt tetteleg bántalmazta.

Az ifjuság körében nagy elkeseredést keltett Karai durva viselkedése s elhatározták,

hogy szolidaritást vállalnak megsértett kollégáikkal.

Délután megjelentek Karai igazgató előtt, memorandumot adtak át neki, amelyben elégtelt kérnek társuk nevében is. Karai meglehetősen érélyes hangon válaszolt a küldöttségnek s „kommunista tempónak“ nevezte eljárásukat.

Az ifjuság az eredménytelen lépés után még egy kísérletet tett, vacsora előtt újra beszélni akartak Karai igazgatóval. Karai azonban kijelentette, hogy először őt hallgassák meg s csak aztán beszéljen az ifjuság. Az ifjuság azonban erre nem volt hajlandó, hanem testületileg, körülbelül százan-százhuszan jórészt egyetemi hallgatók otthagyták a vacsorát s aznap éhen, vacsora nélkül fekdtek le.

A vizsgálat még mindezeideig nincs tisztázva. Kua Béla egyetemi tanár, mint az internátusi bizottság elnöke békéltető tárgyalásokat kezdeményezett ugyan s a tárgyalások még folyamatban vannak, de nem sok eredménnyel bíznak. Az internátus lakói között elkeseredett hangulat uralkodik s különösen éles hangok hallatszanak Karai Sándor igazgató ellen, aki máskülönben nem a legudvariasabban bánik az internátus lakóival, akik az igazgató haladéktalan ellátolítását kívánják.

Tuszkok érkeztek Rigába

Budapest, október 28. Jungerth Mihály külügyminiszteri osztálytanácsos ma táviratot küldött Rigából, amely szerint az orosz hadifogságba jutott és tuszkok gyanánt visszatartott magyar tisztek első szállítmánya Rigába megérkezett. A távirat szövege szerint a következő: Ma fogadtunk 372 tuszt, 16 asszonyt. A kommunisták megérkezése után továbbbittatnak. Jungerth.

Osztozás a magyar hajókon

Budapest, október 28. Hynes amerikai döntőbíró már jó régen közölte ítéletét az érdekelt felekkel a hajók sorsáról. A szerb kormány kijelentette, hogy nem veszi át a neki megítélt személyi hajókat, aminek következtében a Duna Gözhajózási R. T. nem is fogja kiszolgáltatni a szerbeknek azt a 3 hajót, amelyet az amerikai döntőbíró a szerbeknek ítél. Romániának 6 személyhajót ítéltek ugyancsak a Duna Gözhajózási R. T. hajóparkjából. Románia még nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e a hajókat, hanem halasztást kért a válasz megadására, azokat a hajókat pedig, amelyeket neki kell visszaadni Magyarországnak, a kis vizállás miatt nem indította utnak.

A Merkur-szállóbeli dráma az ítéletábla előtt

A múlt év októberében történt, hogy a Hatvan-utcai Merkur-szállóban Csizsár Margit revolverrel agyonlötte Kesserü Vincze próbacesendőrt, akivel már előzőleg szerelmi viszonyt folytatott. Csizsár kihallgatása során tagadta, mintha ő lötte volna le a csendőrt s azt állította, hogy Kesserü öngyilkos lett. Kesserü azonban halálos ágyán a leány ellen vallott. Áprilisban tárgyalta a kir. törvényszék Bényei Gyula elnöke alatt működő büntetőtanácsa ezt a bűnügyet és a gyilkos leányt börtönre ítélte.

Fellebbezés folytán a kir. ítéletábla elé került az ítélet, amely tegnap tárgyalta az ügyet. Kuln Imre büntetőtanácsa halált okozó súlyos testisértés bűnetében mondta ki bűnösnek Csizsár Margitot s büntetését 2 évről 1 évi és 8 hónapi börtönre szállította le. A büntetésből a tábla 4 hónapot kitöltöttnek vett.

A főügyész megnyugodott az ítéletben, míg Csizsár védője fellebbezést jelentett be s így végső fokon a Kuria fog dönteni.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

NAPI HIREK

— **A gazdasági bizottság ülése.** Debrecen város gazdasági bizottsága ma délután 3 órakor a városháza tanácstermében ülést tart. Az ülés gazdasági ügyeken kívül tárgyalni fogja a városi főkertész által bomtatott városi gyümölcs-faiskola tervezetét.

— **Az iparos iskolát is bezárták.** Cséka Sámuel h. polgármester a járványra való tekintettel tegnap bezáratta az iparos tanonciskolát és a Kereskedő Társulat kiegészítő iskoláját is.

— **Tisza emléktáblája a miniszterelnökség budai palotáján.** Budapestről jelentik: A miniszterelnökség tisztviselőikara október 31-én, hétfőn: Tisza István meggyilkolásának 3-ik évfordulóján, délnél 12 órakor leplezi le azt az emléktáblát, amelyet gróf Tisza István emlékére a miniszterelnökség épületében helyeztet el. A leplezési ünnepélyen megjelenik József Ferenc és Albrecht főherceg, a kormány tagjai testületileg, a nemzetgyűlés elnöksége, az egyházi főméltóságok, a tábornoki kar, a Tisza István által a háboruban vezényelt debreceni 2-es honvédszázaregred küldöttsége, Meghívást kaptak a közélet és a társadalom más képviselői is.

— **Új ügyvédek.** A debreceni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Gergelyffy Géza ügyvédet Szolnok székhellyel, dr. Leveles Imre ügyvédet pedig Debrecen székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

— **A színház fája.** A városi tanács legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a közgyűlés által megszavazott 150 öl tűzifából 30 ölet a színházgázató kérelmére kiutal a Csokonai-színháznak. A tanács egyidejűleg utasította az erdőhivatalt, hogy a tűzifát adja ki, a város gazdát pedig megbizta, hogy a kiutalt fát sürgősen szállítsa be a Csokonai-színház udvarára. Különben már kedd óta fűtik a színházat a hirtelen beállott hideg időre való tekintettel.

— **A Hadróá választmánya holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében ülést tart.**

— **Presbiteri gyűlés.** A debreceni református egyház presbitériuma ma délután 4 órakor az egyház tanácstermében gyűlést tart. Az ülés tárgysorozatán több egyházi ügy mellett az ispotályi szegények ételmezési ügye szerepel.

— **A Tisza-emléknap.** A Tisza-szoborbizottság által hétfőn d. u. 6 órakor az Arany-Bika disztermében tartandó Tisza-emléknapra eddig a következők váltották meg a páholyjegyüket: Miskolczy Lajos főispán, dr. Baltazár Dezső ref. püspök, dr. Winkler Jenő, dr. Sz. Kun Béla, dr. Vásáry István tanácsnok, Ady Lajos tankerületi főigazgató, dr. Petzkó Ernő, a Kaszinó igazgatója, Konez Aurélné, öz. Szalay Józsefné, Balogh István, Benkő János nyug. őrnagy, Komoróczy Imre és Horváth Endre földbírtokosok. Páholyjegyek még válthatók Somossy László szoborbizottsági pénztárosnál. Földszinti ülőhelyjegyek már csak azoknál az urnóknál kaphatók, akik nevét alább közöljük. Az ünneprendező bizottság ezúton kéri a jegyek eladását végző urnókat, hogy a náluk levő jegyekkel szombat délig feltétlenül számoljanak el és a netán megmaradó jegyeket szombat délig feltétlenül adják át Somossy Lászlónak. Azok, akik még belépőjegyekre tartanak számot, szombat délig az alábbi urnóknál, szombat délutántól hétfőn délután 5 óráig 50, 30, illetve 20 K-ért válthatják meg Somossy Lászlónál. Az ünnepnapra külön meghívót nem bocsátanak ki. Kívánatos, hogy a páholyjegyüket Somossy Lászlónál, földszinti belépőjegyüket pedig Sass Bélánél, Nagy Sándornél (Szi-v-u), Fráter Erzsébet, Csanak Józsefné, Telegdy Szeréna, Gyarmati Istvánné, Konez Aurélné, Uray Sándorné, Garda Dezsőné urnóknál és dr. Fejér Ferenc ügyvédnél mindazok, kik részt kívánnak venni az ünnepélyen s ezzel is gyarapítani akarják a Debrecenben felállítandó Tisza István-szobor alapját, még a mai napon kiváltsák. — A végleges műsort holnap közöljük.

— **Megszökött hosszunapkor.** Deutsch Ignác debreceni zsidóasszony kihágás miatt a debreceni államrendőrség foglya volt. Hosszunapkor a rendőrség őt is, mint több zsidó rabtársát megfelelő rendőri fedezettel elkísértette a Pásti utcai zsidótemplomba, Azonban Deutschné a kedvező alkalmat felhasználva ima helyett megszökött a rendőrök elől és Budapestre ment. A debreceni rendőrség még jomkipurkor elrendelte Deutschné körözését. Tegnap aztán a budapesti rendőrség arról értesítette a debreceni rendőrséget, hogy Deutsch Ignác a Dob-utcán elfogta. A budapesti rendőrség Deutschné Debrecenbe toloncoltatta.

— **Három korona lesz a fővárosi lapok ára.** A budapesti lapvállalatok elhatározták, hogy a papír árnak és a nyomdai költségeknek folytonos emelkedése miatt a napilapok egyes példányainak árát október hó 30-tól kezdődőleg másfélszeresére, vagyis 3 koronára emelik. Az előfizetési ár november 1-től kezdődőleg a következő lesz: 1 hónapra 60, negyedévre 170, félévre 340, egész évre 660 K.

A debreceni lapvállalatok, jóllehet, a lap előállítására hihetetlen összeget emészt fel, eddig nem emelték az árakat; e kérdésben most folynak a tárgyalások.

— **A fűzesek ápolása.** A földmivélségi miniszter leiratot intézett a városi tanácshoz a fűzesek gyékény és sástelepek fejlesztése tárgyában. A leirathoz mellékelve volt a fűzesek, gyékény és sástelepek szakszertű gondozásáról szóló jsmertetés is. Az ismertetőt a tanács kiadta a gazdasági egyesületnek.

— **Füredi Samut felfüggesztették.** Cséka Sámuel polgármesterhelyettes tegnap délelőtt Füredi Samu zeneiskolai tanárt felfüggesztette állásától. A felfüggesztésre az adott okot, hogy Füredi a zeneiskolai igazgató utasításait nem hajtotta végre s íráit sem tartotta meg rendezesen.

— **Magyar köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei:** Kedvezményes tuzifa mindkét telepükön kifogyott, (az Epreskerti telepen többé nem is fogunk raktározni.) Az újabbán beérkező tuzifa a helyi vasút telepén (Késes-utca végén) levő faraktárunkban kerül kiosztásra, Kiosztás idejét hirtapilag f-gjuk közölni.

— **Kiméjük az eperfákat.** A szekszárdi országos selyemhernyótenyésztési főfelügyelőség átiratot intézett Debrecen város tanácsához. Az átiratban arra kéri a tanácsot, hogy a selyemtenyésztés gazdasági előnyeire való tekintettel az eperfákat megfelelő gondozásba részesítsék. A tanács hasonló értelemben megkereste a rendőrséget és az előjáróságot.

MEGNYILT
AZ
APOLLO
Divatárúház

a Vármegyeházzal szemben,
Plac- és Miklós-utca sarkán.

Dus választék férfi és női ruhaszövetekben, köztük kabát és garnitúrák, férfi és női fehérművek a legszebb kivitelben, flanellek, vásznak és zellerek nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Talált lovak.** Bercig Imre rendőr tegnap este jelentette a rendőrség központi ügyeletére, hogy az este folyamán Attila-téri örshelyén béklyóba vert 2 darab 4 éves pejlova talált. A rendőr a lovakat behajtotta a város istállójába. A lovak értéke körülbelül 32 ezer korona. Igazolt tulajdonosa a lovakat a város istállójában (Degenfeld-tér) átveheti.

— **Irredenta képkiallítás.** Lipthay Béla rendőrfőfelügyelő, festőművész folyó hó 31-től kezdődőleg irreda tárgyu festmény kiállítás rendez a kereskedelmi csarnok helyiségében (Arany János u. 2. I. e.) A kiállítás november hó 6-ig tart s naponta délelőtt 10-től 1 óráig tekinthető meg. A kiállítás védnökségét Dr. Ghyczy Tihamér kerületi főkapitány és Dr. Ferenczy Tibor főkapitányhelyettes vállalták el. A kiállítás jövedelmét a debreceni államrendőrség alapjára fordítják.

— **A vagyonválság lerovása és az államadósági címletek.** Budapestről jelentik: A háboru előtt kibocsátott magyar államadósági címleteket a vagyonválság lerovása végett folyó évi november 30-ig bezárólag a kijelölt helyeken benyújtani. A külföldiek, valamint az államadósági vagyonválsága alól mentes személyek és vagyonközösségek az előirt bejelentéseket és kimutatásokat ugyancsak november 30-ig be kell nyújtani. A Pénzügyminiszteriumhoz, és a Pénzügyminiszteriumhoz intézendő bejelentések és kimutatások december hó 15-ig terjeszthetők fel. (MTL.)

— **Sertéslopás.** A hajdusoboszlói rendőrség táviratban arról értesítette a debreceni rendőrséget, hogy Kovács Ferenc szoboszlói gazdálkodótól ismeretlen tettesek egy darab hizott artán disznóját az este folyamán ellopották. A disznó értéke közel 13000 korona. A rendőrség a sertéslopásból kifolyólag nyomozást indított.

— **Az evangélikus Filler-egylet vallásos estélye.** Az evangélikus Filler-egylet az egyházi vegyeskar közreműködésével az ev. templomban (Miklós-utca 3.) e hó 30-án, vasárnap délután 5 órakor reformációi vallásos estét tart. A műsoron szerepelnek Hammerstadt János orgona-, Galánffy György gordonka-, Hammerstadt Jánosné és az egyházi vegyeskar énekszámokkal. Szaval Polster Gyula, imát mond Jónás András lelkes, míg az alkalmi beszédet dr. Horvay Róbert tanár, egyházi másodfelügyelő tartja. Belépő díj 10 korona.

— **Hangverseny.** Rendkívüli érdeklődéssel várja a debreceni közönség Fyalkovszky Zsófia, a kiváló zongoraművész nő november 3-iki szereplését Fűredy F. Gusztáv második estélyén, amikor bemutatásra kerül a romantikus zongorairódalom. Ennek keretében a művész Mendelssohn, Schumann, főleg Chopin legszebb műveit fogja játszani. Különösen szenzációs lesz a Chopin műsora, egy egész sorozat csodaszép műve, melyeknek interpretálására Fyalkovszky a már nálunk is megcsodált eszményi technikájával és mélyen átértett játékkal ma minden zongoraművészetünk között a leghivatottabb.

— **A debreceni önk. tűzoltóegyesület tagjai** felkéretnek, hogy szolgálati beosztásuk eszközlése végett vasárnap délután 3 órakor a laktanyában jelenjenek meg. — Darvas, h. főparancsnok.

— **Gazdálkodók táncanfolyama** (kizárólag polgárcsaládok részére) november hó 2-án veszi kezdetét a Royal szálló disztermében. Beiratások már eszközölhetők. Tisztelettel ifj. Schaff János táncanító.

— **Orvosi, jogi, gazdasági könyvek** legnagyobb választékban Harmathy könyvkereskedésében Fűvészkert-u. 14. Telefon 374.

SPORT

Fried II. a vidéki válogatottban

A svédok ellen tudvalevőleg az MLSz második napon a vidék válogatottjait állítja ellenfelekül. Hosszas vita után tegnap összeállította az MLSz vidéki bizottsága azt a vidéki válogatott csapatot, melyet méltónak tart november 9-én a svédok ellen kiállítani. Ezek szerint a következő felállítású csapat állana ki:

Adorján		Kaposvár	
Fried II,	Prém	Fried II,	Prém
Debrecen	Szombathely	Debrecen	Szombathely
Ludvig	Csáky	Ludvig	Csáky
Pécs	Szeged	Pécs	Szeged
Krucser	Mészáros	Krucser	Mészáros
Szhely	Szhely	Szhely	Szhely
Diosgyőr	Szege	Diosgyőr	Szege
Szege	Szege	Szege	Szege
Szege	Szege	Szege	Szege

Sajnos a tartalékul kiszemelt csapatban egy keleti kerületbeli játékos sincs. Hogyan került Fried II. a válogatottba, arra visszatérünk.

— **Középiskolai labdarúgó bajnokság.** Szombaton délután fél 3 órai kezdettel a kath. gimnázium és ref. gimnázium felső osztályai, hétfőn délután fél 3 órakor a kath. gimnázium és áll. főreáliskola felső osztályai, míg hétfőn délelőtt 10 órakor a kath. gimnázium alsó és áll. főreáliskola alsó osztályai mérkőznek a vasutasok Diószeghy-uton lévő pályájukon. Pálya rendezését s elintézését Fábry tanár ur látja el.

— **Mészáros (SzAK) a magyar válogatottban.** A vidék fejlődésének örvedetes jelét láthatuk abban, hogy a válogatott mérkőzésekből eddig teljesen távol maradt vidéki egyesületek játékosait is kényeszerű Budapest számításba venni. Kiss szövetségi kapitány kérte a szombathelyiek kiváló játékosának, Mészárosnak kipróbálását. A szövetség ehhez hozzájárult s így ha a keddi és pénteki tréningen Mészáros olyan formát árul el, hogy az együttesbe belle illik, ez esetben a válogatott csatársor Braun, Mészáros, Orth, Molnár és Jenny lenne, Pataki, Schlosser pedig kimaradna, a centerfedezet helyét Guttman II. tölti be.

— **A DEAC megövtá a 10x100 m-es stafétát.** Mint ismeretes, a 10x100 méteres stafétára kiirt MOVE vándordíj ezévi védője a DTE lett a tavalyi védő, DEAC előtt. A DEAC egyik futója ugyanis felbukott s így a DTE könnyen nyerte a stafétát. A DEAC most megövtá a veisenyt, mert a pálya szabálytalanul volt felmészelve és a DTE-ben igazolatlan atléták is szerepeltek.

— **Felmondtak a kerületnek.** A keletmagyarországi kerület hivatalos helyisége tudvalevőleg az Arany-Bika egyik elsőemeleti helyiségében volt. A szálló igazgatója november 15-ére felmondta a helyiséget s így a kerület kénytelen lesz újra vándorolni, ami pedig most annál nehezebb, mert a kerület idő közben drága pénzen sok új butort szerzett be.

— **Birkózó-verseny.** Nagy érdeklődés előzi meg a DMTE vasárnapi birkózóversenyét, amelyen a kerület legjobb birkózói indulnak. A birkózó-verseny az Arany Bika disztermében lesz. Az első helyezettek érmet és értékes tiszleltdíjat nyernek.

— **A DMTK** football szakosztályának tagjait kérem, hogy a ma esti szakosztályi ülésen, az állomás II. osztályu különtermében teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Csapatintéző.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Szombat okt. 29: Kis kadét, bérlet szünet.
Vasárnap okt. 30: d. u. Lengyelvér, bérlet szünet, este Danton, bérlet szünet.

A kis kadét. Farkas Imre minden nyárra rendes, pontos hivatalnokhoz illően elkészíti a maga operettjét, ezt előadják, több-kevesebb sikert arat s ezzel rendben is van a dolog. Az azonban már hiba, hogy hozzánk csak télire érkeznek le ezek a darabok s nyári könnyedségük nagyon is kéri a komoly színpad súlyosabb keretéből. Ez a baj a kis kadét-tal is; a régi recipe szerint kettősen vezetett cselekvés unalmasságát még a megfelelő adagolásban hozzákevert szentimentalizmus sem tudja enyhíteni, muzsikája pedig nyulékony massa; ami dallam van benne, az mindenkinek régi kedves ismerőse — másunnét.

A Csokonai-színház tegnap esti premierjét teljes és szép igyekezet jellemezte, az együttes meg tudta adni a régi, fesztelennél dévaj operett-jókedvet. Ezt azonban nem lett volna egyeseknek egész az izléstelen-ségig felfokozni s az amugy is ötletelen librettó karzati sikerre pályázó részeit hangsúlyozottan aláhúzni. Mátlay öletes, friss, jóízű humora, kedves és karakterisztikus figurája össze tudta tartani az egész előadást, fölényes és kivételes biztonságú táncstudása pedig egyenesen frapírozta a hálás publikumot. Helvey Erzsé az egyéniségének iváltkép megfelelő szerepben finom kifejező készségét és decens temperamentumát teljesen érvényre tudta juttatni; Heltai jól megfogott és kitűnően karrikírozott alakot adott, ugyancsak Arkossy is. Vizváry Elzának túlságosan könnyed volt a szerep, de biztos énektudása most is kiemelkedett; kár, hogy az egyébként színpadkép Göndör nem tud szakítani merevségével.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Kis kadét a Csokonai-színházban. Tegnap este zajlott le a kis kadét premiere. Régi habitújuk nem emlékeznek arra a forró, osztatlan nagy sikerre, amelyetől tegnap este viszhangoztak a Csokonai színház ódon falai. A legridegebb kritikusknak is csak az elismerés pálmáját kell ezért az előadásért a színház vezetőségének és művész tagjainak átadni, mert a közönség tegnapi osztatlan tetszése

megtör minden rosszindulatú bírálatot. Mi sem tehetünk mást, mint gratulálni a fényes előadáshoz, annak kiállításához és a szereplők művészi tudásához: élükön Helvey Erzsé, Vizváry Elza, Mátlay Jenő, Göndör József, Heltai és Gyulai Gizi művészi alakításához. Az előadást ma szombaton bérletiszünetben megismétlik.

Ma utoljára látható az Uránia műsora „A Bostonvillei kaland”. Kalandtörténet 5 felvonásban. Magyar felvétel. A főszerepekben Becker Béby és Fenyő Emil stb. Kezdeté 5, 7 és 9. Jegyelfvétel.

Ha a holtak feltámadnak. Társadalmi drámai életkép 5 felv. Diana Carennával vasárnap és hétfőn az Urániában.

Az Apolló mai műsorán két nagy sláger kép lesz bemutatva.

A megfagyott gyermek. Drámai költemény filmen 4 felvonásban Szécsi Ferkó vendég szereplésével a főszerepben) előadásait a legnagyobb érdeklődés előzi meg. Jegyek elővételben tömegesen kelnek el, mert rendes helyárak mellett lesz bemutatva az Urániában nov. 1, 2 és 3-án Utalványok nem érvényesek.

A „Lavina” hazafias szkecses nov. hó 4, 5 és 6-iki bemutatója iránt ép oly nagy az érdeklődés, mint „Ha megfújja a trombitát” c. szkecses vívott ki magának az Urániában. Jegyelfvétel folyamatban.

Lenkeffy Ica hétfőn az Apollóban.

Minden iskolai tanuló növendéknek tudára adatik, hogy egy jegye van az Uránia pénztáránál „A megfagyott gyermek” november 2. és 3-iki ifjúsági előadásra, melyet nov. 1-ig 5 koronáért okvetlen ki kell váltani, különben sirni fog, hogy nem láthatta a kis főszereplőt Szécsi Ferkót, ki csak értők jön le Budapest-ről! Siessen hát minden iskolás növendék jegyét kiváltani!

Az Argville-i rejtély detektív-történet 4 felvonásban (Pathé film). Főszereplő a világhírű mesterdetektív Nick Winter és Turgenyev

regénye Tüzipirosvirág szerelmi történet 4 felvonásban egy műsoron az Apollóban. Jegyelfvétel.

Nick Winter mesterdetektív az Apollóban.

Törvénykezés

§ A monstre kommunista bünper. Ötödik napja tart már a főtárgyalás a monstre katonai bünperben. Tegnap befejezték a vádlottak kihallgatását és a tanuvallomásokra tértek át. Első tanu Haunner ezredes, aki Moussong százados budapesti szerepléséről vallott. Nemes százados jelentéktelen vallomása után Gerlóczy tüzérszázados hallgatták ki, akinek tanuvallomása 3 óráig tartott. Gerlóczy az összes vádlottak szerepléséről bőven beszámolt. Gerlóczy két éve tett vallomásában azt állította, hogy a vádlottak állandóan Szamuely társaságában voltak. Ezt a vallomását most oda módosította, hogy nem Szamuely, hanem egy Klein nevű politikai megbízott társaságában voltak a tisztok s ezt a társaságot sem a vádlottak keresték, hanem Klein kereste a tisztok társaságát. Gerlóczyt megesketik a vallomására, ami miatt a védők semmisségi panaszt jelentettek be. A tárgyalást ma délelőtt folytatják.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Beraköleány
azonnal felvétetik lapunk nyomdájában.

TANULÓLEÁNY
felvétetik lapunk nyomdájában.

Vasabroncs
kilóra kapható lapunk kiadóhivatalában.

Két szobás
modern lakást keresek
butorral megvételre, Cím
a kiadóban.

Tejet
állandó szállításra keres
Borbély Ferencz fűszer-
kereskedő Vigkedvü Mi-
hály utca 25.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
P. ULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

A tőzsde
Magyar korona: 70.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1770, Osztrák hitel 675, Angol-Magyar 755, Leszámitoló bank 750, Magyar-Olasz 349, Jelz. hitelbank 240, Hazai bank 625, Salgó 6400, Rimamurányi 2775, Közúti 1035, Déli vasút 1385, Államvasút 3975, Keresk. bank 6810, Általános takaréksz. 915, Pesti hazai 23500, Borsod-miskolci 4190, Concordia 3230, Budapesti gőz. 6100, Gizella 2050, Hungária 2525, Viktória 11350, Beocsini 6325, Kohó 4950, Általános községi 9050, Urkányi 5900, Adria 8500, Atlantic 5950, Levante 7450, Trust 2000, Gans Danubius 32200, Ganz villamos 5700, Lipták 565, Magy. ac. l. 2700, Schlick 1175, Wörner 750, Brassói 4200, Izzó 5050, Spódium 2725, Hazai faterm. 4800, Klotild 2750, Erdő 1225, Nasici 15500, Neuschl Licht 795, Orsz. fa 1250, Telefon 4125.

Valuták.

Napoleon 2325-50, Angol font 3075-3000, Dollár 77-75, Francia frank 5575-625, Márka 475-85, Lira 2950-2965, Osztrák kor. 22 1/4-23 1/4, Rubel 34-35, Lei 537-47, Sokol 790 18, Svájci frank 13550-650, Korona dinár 1010-1020, Lengyel marka 17-18.
Zürichi zárlat: Berlin 290, Newyork 542, London 2160, Páris 4010, Prága 565, Budapest 70-, Zágráb 175, Bukarest 370, Varsó 12, Bécs 0'25.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt leges- legdrágábban vesz
Simon György DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

ÓCSKA vasat, rozot és mindenem fémét legmagasabb árért veszek. — Kovácsoknak használatot becserelek. Nagyobb tételeit elszállítok.
STEINER, Eötvös-u. 110.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59.

Közszállítási, reverenda-, intézeti és libéria
posztók struxok
nagy választékban. különlegességei
Bielitzi „Zipser” posztók lerakata
Ekker József
posztónagykereskedő
Budapest, VI., Anker-köz 1. sz.
Telefon: 39-71.

24817-22250-1921. II.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város erdősegeiben téli legeltetésre már eddig felszabadított erdőterületeknek azon részei, melyeken az előhasználat nyomán a fiatal sarjak keletkeztek tölgyakkal vetényultek, a földmivelésügyi miniszter ur 19396-1920 számú rendeletei értelmében legeltetés és makkoltatás alól újból tiltamzatnak. Ezen területek a m. kir. járási erdőgondnokságok által tilalmi jelekkel láttatnak el.

— Ezzel szemben fenti miniszteri rendelet értelmében legeltetési tilalom alól felszabadították a Fancsika erdő 1904. évi vágásának, Bánk erdő 1905. évi vágásának azon része, hol a faállományban legelő állat kárt nem tehet. Ezen terület a m. kir. járási erdőgondnokság által a továbbra is tilalmazandó területektől tilalmi jelekkel elválasztatik.

Makkoltatás Debrecen sz. kir. város erdeiben csak bárcára fogatosítható.

Tilalom megszegése törvényszerint szigorú büntetést és a kivételes engedély visszavonását vonja maga után.

Bővebb tájékozást nyújt a debrecen. m. kir. állami erdőhivatal és az illető erdőgondnokság.

Debrecen, 1921 október 24 én.

Városi tanács.

80 v. k. sz. 1921.

Árverési hirdetmény

A pladányi bíróságnak 1431-1921. számú végzése folytán közhírré tétetik miszerint özv. Borsos Ferenczné részére lakostól 1500 korona tőke, ennek 1921. év május hó 27. napjától számított 5%-os kamatai és az eddig összesen 393 korona 80 fillér perköltség 1921. évi aug. hó 17-én bíróság lefoglalt és 1700 koronára becsült 2 darab malac és szecska-vágó ingóságok 1921. évi november hó 3-án, délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Püspökladányon végt. szenvedett lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfogadatik.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatott részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Hajduszoboszló, 1921. évi október hó 13-án.

PÁLL FERENCZ
bírói kiküldött.

Kőváry és Altmann
szücsmesterek

Debrecen, Piac utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Olcsóbb
lett a hus

a következő üzletekben

Szent Anna-ut 10. szám

I. r. Marhahus	1 kg.	40 K
II. r.	1 kg.	32 K
I. r. Növ. hus	1 kg.	38 K
II. r.	1 kg.	30 K
Juhus	1 kg.	32 K
I. r. Borjuhus	1 kg.	48 K
II. r.	1 kg.	40 K

Ugyanezek az árak vannak Egyház-tér Kovács Lajosnál és Simonffy-utcai bérház Lindenfeld-féle mé-szárszékben.

Köserhus Gabella nélkül Pásti-utca Goldsteinnél 1 marhahus 40, Pásti-utca Fisch-nél 1 kg marhahus 40, Miklós-utca 11. sz. 1 kg marhahus 40 korona. Tisztelettel

KOHN JÓZSEF és FIÁI mészárosok.

CSERÉPKÁLYHÁK

Timár-u. 11. :: Károly Ferencz I.-u. 8.